

بررسی اثرات اقتصادی- اجتماعی مجتمعی سیاحتی گردشگری علیصدر در روستای علیصدر

مسعود اسدی^۱، موسی اعظمی^۲، حشمت اله سعدی^۲ و مسعود سامیان^۳*

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشگاه بوعلی سینا همدان، ایران

۲. دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان، ایران

۳. دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان، ایران

*پست الکترونیکی: samian.masoud@yahoo.com و m.samian92@basu.ac.ir

چکیده

گردشگری به عنوان بزرگترین صنعت خدماتی دنیا، نقش و جایگاه ویژه‌ای در توسعه مناطق جغرافیایی دارد، و توریسم روستایی را می‌توان جزئی از مجموعه گردشگری و جهانگردی بشمار آورد که در بسیاری از کشورهایی که از جمعیت روستایی بالایی برخوردارند، دارای اهمیت می‌باشد و این اهمیت به خاطر این است که این نوع صنعت سازگار تر با محیط زیست است و می‌تواند به عنوان بخش مکمل کشاورزی به ایجاد اشتغال و درآمد برای ساکنان کمک کند. به منظور بررسی عملی این موضوع، تحقیق توصیفی همبستگی حاضر با هدف کلی بررسی اثرات اقتصادی - اجتماعی مجتمعی گردشگری علیصدر انجام شد. جامعه آماری این پژوهش را روستاییان دارای شرایط سنی بین ۱۵ تا ۸۰ سال تشکیل دادند. با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه ۲۷۱ نفر تعیین گردید. ابزار کمی پژوهش، مصاحبه‌ی ساختارمند با استفاده از پرسشنامه حاوی سوالات باز و بسته بود، روایی آن تأیید و پایایی آن نیز با انجام یک مطالعه‌ی راهنما و مقداری الفای کرونباخ ۸۴ درصد برای متغیرها به دست آمد. یافته‌ها حاکی از این است که مجتمعی گردشگری و سیاحتی علیصدر بر روی بهبود متغیرهای اقتصادی، زیرساخت، اشتغال، کشاورزی، آموزش و بهداشت، سرمایه اجتماعی، مهاجرت و تغییر جمعیت، فرهنگ و اجتماع و رفاه اجتماعی تاثیر مثبت و بر روی محیط زیست روستا تاثیر منفی داشته است. همچنین نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که بین سطوح تحصیلات و متغیر آموزش و کشاورزی رابطه معناداری وجود دارد. از آنجا که مجتمعی علیصدر دارای اثرات اقتصادی و اجتماعی برای توسعه روستای علیصدر است. بنابراین پیشنهاد می‌شود که این مجتمعی با اختصاص بودجه کافی زمینه‌های اشتغال و درآمد را برای روستاییان و به‌ویژه جوانان فراهم کند.

واژه‌های کلیدی: توسعه روستایی، گردشگری، گردشگری روستایی، اثرات گردشگری، روستای علیصدر

مقدمه :

جهان ما پوشیده از زیبای‌های نامشهودی است که یکی از آنها زیبای پنهان و محسور کننده طبیعت است که پیرامون ما وجود دارد طبیعتی که علاوه بر جنبه‌های زیبایی چشمگیر جنبه‌های کارکردی نیز دارد، همین جنبه‌های کارکردی متنوع است که به مثابه ثروت هر شهر و روستا زمینه ساز اصل پایداری اجتماعی - زیست محیطی به شمار می‌رود و ما را قادر می‌سازد تا ژرفای جهان و طبیعت را درک کنیم و رازهای مقدس طبیعت بر ما آشکار شوند و به این ترتیب به درک تازه‌ای از هویت خود برسیم و از انواع مهم و در حال رشد توریسم، توریسم در محیط روستا و مناطق روستایی است (ازکیا و ایمانی، ۱۳۸۷). و در میان هیاهوی روزمره زندگی شهری، نواحی روستایی به واسطه برخورداری از جاذبه‌های طبیعی و انسانی به یکی از کانون‌های عمده توجه افراد، جهت گذران اوقات فراغت بدل شده است. مطالعات نشان می‌دهد، افزایش فشارهای روانی در زندگی شهری امروز باعث تبدیل روستا به مدینه فاضله و سرزمینی سرسبز و با صفا شده است که مردم از دل‌تنگی‌های روزمره به آن پناه می‌برند. بنابراین زندگی روستایی واقعی یا درک شده در برابر زندگی مدرن شهری، عنصر مهمی در تجربه‌ی گردشگری روستایی بخصوص با تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جهان طی سده‌های اخیر به ویژه در زمینه افزایش جمعیت، گسترش شهرنشینی، توسعه راه‌های ارتباطی و وسایل حمل و نقل، افزایش اوقات فراغت و بهبود رفاه اجتماعی توجه به دامنه‌ی تقاضا و نیازهای محیط روستایی، گردشگری روستایی رو به توسعه گذاشته است و روز به روز بر اهمیت و جاذبه‌ی خاص آن افزوده می‌شود (فاضل نیا و همکاران، ۱۳۹۰). از این رو، گسترش گردشگری به عنوان یک راهبرد جدید در زمینه‌ی توسعه‌ی روستایی در ایران، می‌تواند نقش مهمی در متنوع‌سازی اقتصاد جوامع روستایی ایفا کند و زمینه ساز ایجاد فرصت‌های جدیدی در نواحی روستایی، از جمله ایجاد اشتغال سودآور در بخش‌های غیرکشاورزی، افزایش درآمد روستاییان و کاهش تفاوت‌های درآمدی بین روستاییان و شهرنشینان، کاهش مهاجرت روستاییان به شهرها و کم کردن از مشکلات و مسائل شهرهای بزرگ شود. به هر حال، اگر گردشگری روستایی بتواند همه‌ی نقش‌های محوله را به خوبی ایفا کند، می‌تواند خالق و محرک یا فرایند توسعه یافته‌ای برای حصول به پایداری توسعه در نواحی روستایی و نیز، پایداری جوامع محلی در تمام زیرشاخه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و همچنین خود صنعت گردشگری باشد (شریف زاده و مرادی نژاد، ۱۳۸۱، ص ۵۳). این تحقیق به منظور شناسایی اثرات اقتصادی و اجتماعی مجتمع سیاحتی و گردشگری علیصدر در روستای علیصدر صورت گرفته است.

بیان مسئله :

امروزه اهمیت گردشگری از نظر اقتصادی و اشتغال‌زایی به حدی است که می‌توان آن را به عنوان نیروی محرکه اقتصادی هرکشوری محسوب کرد، گردشگری مزیت‌های فراوانی دارد و می‌تواند منبع مهمی برای اشتغال باشد، چرا که اشتغال در این صنعت به مهارت و کارآموزی بالایی نیاز ندارد و مردم محلی با کمی مهارت می‌توانند در مشاغل خدماتی مشغول به کار شوند (هزار جریبی و نجفی، ۱۳۸۹). در مناطق روستایی گردشگری منبع بسیار مهمی برای اشتغال نیروی کار غیرماهر، به‌ویژه زنان و مهاجران فقیر روستایی می‌باشد. این اشتغال می‌تواند در بخش‌های مرتبط با گردشگری نظیر صنعت و کشاورزی انجام شود. از این رو گردشگری می‌تواند به توانمندسازی زنان و کاهش فقر کمک کند (دهقانی، ۱۳۸۴). و با توسعه این صنعت و سفره‌های گردشگران به نواحی روستایی دارای پیامدهای مثبت و منفی بر خصوصیات اجتماعی - فرهنگی روستا دارد. از جمله اثرات مثبت آن می‌توان به استفاده بهینه از منابع موجود مانند زمین، نیروی کار، سرمایه، جاذبه‌های فرهنگی، ایجاد

تحولات اقتصادی - اجتماعی مناسب، مشارکت در حفظ و نگهداری میراث فرهنگی و احیای محیط و طبیعت روستا، برقراری ارتباطات و تعاملات اجتماعی روستاییان با خارج و ایجاد فرصت‌های جدید برای آشنایی با فرهنگ‌های دیگر اشاره نمود (دربان‌آستانه، ۱۳۸۵). و از مزایای دیگر گردشگری روستایی را در این موارد زیر می‌توان خلاصه کرد: ایجاد نوعی احساس غرور و افتخار در بین مردم محلی نسبت به فرهنگ و تمدن خود، ایجاد اشتغال برای نیروی مازاد کار و ایجاد فعالیت‌ها برای کار مازاد، تنوع اقتصاد روستایی در کنار دیگر بخش‌های اقتصادی، بالا بردن سطح درآمد‌های خانوارهای روستایی، ایجاد تقاضا برای محصولات کشاورزی و دیگر محصولات حاصل از فراوری کشاورزی، نوآوری در نقدینه سازی و کسب درآمد مازاد، افزایش مصرف کنندگان جدید محصولات کشاورزی، درکو توجه بیشتر به اهمیت نگهداری زمین‌های مورد استفاده، کسب درآمد برای اعضای خانوار کشاورزی و دیگر کسانی که در مزرعه کار نمی‌کنند، تشویق کشاورزان به ادامه کشاورزی با وجود آنکه بازارها به طور فزاینده‌ای رقابتی است، کمک و احیا و توسعه سنت‌ها، هنرها و صنایع محلی، افزایش و احیای نمادهای محلی برای جلب توجه بازدیدکنندگان، افزایش استفاده از محصولات و خدمات محلی، پیشرفت و بهبود فرهنگ و ارتباط و درک درون منطقه‌ای، نیازمندی به مدیریت محیطی سالم برای چشم‌اندازهای روستایی، تدارک فرصت برای بحران‌های اقتصادی در زمینه کشاورزی، افزایش پایداری در طولانی مدت برای تجارت کشاورزی (ازکیا و ایمانی، ۱۳۸۷). اما از سوی دیگر توسعه گردشگری روستایی دارای اثرات منفی است مانند تغییرات و یا صدمات وارد به چشم‌انداز روستایی، ارزش‌های فرهنگی، بازآرایی نامطلوب طبقات اجتماعی، فشار اضافی به جامعه روستایی، ایجاد تغییر در سبک زندگی و تهدید حریم زندگی (دربان‌آستانه، ۱۳۸۵). و در این مورد همدان به عنوان یکی از قطب‌های گردشگری شناخته شده در ایران محسوب می‌شود. (حمیدی و همکاران، ۱۳۸۸). و مجتمع گردشگری علیصدر نیز یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین مناطق گردشگری طبیعی منطقه غرب کشور است و با عنایت به اشتغال و کسب درآمد گروه قابل توجهی از مردم منطقه از این طریق طی چند دهه گذشته ضرورت دارد تحقیق جامعی در خصوص اثرات مستقیم و غیر مستقیم آن بر مردم روستای علیصدر صورت پذیرد. شکی نیست برای مدیران و برنامه‌ریزان و سیاستگذاران توسعه و عمران روستایی تاثیر این مجتمع در زندگی روزمره مردم منطقه و سطح زندگی به درستی روشن نیست و دستیابی به این مهم در توسعه صنعت گردشگری در استان و توریسم طبیعی در مناطق روستایی نقش بسزایی خواهد داشت.

در اوایل دهه‌ی ۱۹۸۰، مناطق روستایی در بسیاری از کشورهای پیشرفته و کشورهای رو به پیشرفت، از تحولات زیربنایی که در اقتصاد ملی و ناحیه‌ای رخ می‌دهند، تأثیر پذیرفته‌اند، اما مناطق کمی توانسته‌اند از مشکلات کاهش جمعیت، پایین آمدن سطح اشتغال‌زایی و درآمد، خدمات دولتی کم و از دست دادن هویت روستایی و فرهنگی بگریزند. بنابراین باید پذیرفت که سیاست‌های جدیدی برای کمک به اصلاح اقتصادی - اجتماعی جوامع روستایی مورد نیاز است، بنابراین در شرایط کنونی، توجه به توسعه‌ی فعالیت‌های دیگر اقتصادی جوامع روستایی، مانند صنایع روستایی، صنایع تکمیلی و فراوری محصولات کشاورزی و گردشگری روستایی ضروری است. این فعالیت‌ها با وجود اینکه تمرکز کمتری بر منابع طبیعی تولید دارند، می‌توانند کمک زیادی به تنوع بخش پایداری و رشد اقتصادی جوامع روستایی کنند (رکن‌الدین افتخاری و همکاران، ۱۳۹۰، ص ۱۲۶). و آنچه در حال حاضر در بخش مدیریت روستایی کشور کمتر به آن پرداخته شده و حتی در سالهای گذشته جایگاه چندان مشخص و مطلوبی نداشته است، نگاه همه‌جانبه و همسویگر به روستا به عنوان مکانی متنوع و با قابلیت برای توسعه و عمران بوده است. متأسفانه طی چندین ده سال گذشته، نقاط روستایی تنها به عنوان مکان‌هایی قابل ترحم، فقیر و محتاج به کمک‌های دولتی مورد توجه قرار گرفته شده‌اند که باید به هر صورت به آنها امکانات و خدمات داده شود تا از

پروژه توسعه ملی عقب نماند. چنین نگرشی طی سالهای زیاد مدیریت روستایی (بعد از اصلاحات ارضی) باعث نوعی نگرش منفی و ایجاد تصور اینکه اصولاً روستا به غیر از کشاورزی توان دیگری برای توسعه خود ندارد، انزواطلبی و خارج شدن محیط روستا (با همه توانهای طبیعی، انسانی، فرهنگی و غیره) از چرخه توسعه ملی شد. گردشگری روستایی می تواند منبع مهمی برای بحث اشتغال در مناطق روستایی باشد، به خصوص این امر در میان گروه های کوچک که از نظر اقتصادی نیز در سطح بالایی قرار ندارند، قابل توجه است؛ چرا که اشتغال در این صنعت برای روستاها، اغلب احتیاج به مهارت زیادی ندارد و ساکنان محلی به آسانی و با مهارت های معمولی و ساده، مانند پخت غذاهای محلی، خدمتکاری، خرده فروشی، کارگری در رستورانها و جزء این ها می توانند در این زمینه فعالیت کنند (قنبری، ۱۳۸۷). همچنین گردشگری روستایی، از یک سو می تواند نقش مهمی را در متنوع سازی اقتصاد جوامع روستایی، در قالب صنعت گردشگری ایفا کند و از سوی دیگر، می تواند وسیله های برای تحریک رشد اقتصادی ملی (از طریق غلبه بر انگاره های توسعه نیافتگی و بهبود استاندارد زندگی مردم محلی) به شمار رود. همچنین این صنعت می تواند نقش عمده ای را در توانمند سازی مردم محلی، توسعه منابع انسانی، تنوع بخشی، رشد اقتصادی و همچنین خلق فرصت های شغلی جدید، در ارتباط تنگاتنگ با سایر بخش های اقتصادی و اجتماعی داشته باشد. آنچه مسلم است، صنعت گردشگری به عنوان یک کارکرد اقتصادی مکمل، در کنار سایر فعالیت های تولیدی و خدماتی در سطح مناطق روستایی و محلی جریان دارد و می تواند به عنوان ابزار توسعه گر اقتصادی در جوامع محلی ایفای نقش کند (شریف زاده و مرادی نژاد، ۱۳۸۱، ص ۵۷). با توجه به مزایایی که در بالا اشاره شد و همچنین بخش بسیار مهمی از فعالیت های گردشگری روستایی در دنیا مبتنی بر بهر مند شدن از طبیعت است که امروزه اکوتوریسم نام گرفته است. اگر اکوتوریسم و طبیعت گردی به نحوی مناسب برنامه ریزی و مدیریت شود، می تواند خالق یا محرک یک فرایند توسعه یافته برای حصول به پایداری توسعه در نواحی کم توسعه یافته شود (نوری و مهدی نسب، ۱۳۸۹). و از آنجای که غار علیصدر یک پدیده ای طبیعی (اکوتوریسم) است می تواند نقش مهمی در ایجاد و توسعه گردشگری طبیعی داشته باشد. اثرات مثبت و منفی که گردشگری می تواند در منطقه برجا بگذارد در جدولی در ۱ آمده است که این اثرات را به روشنی بیان می کند

جدول (۱-۱۵) اثرات منفی و مثبت زیست محیطی گردشگری

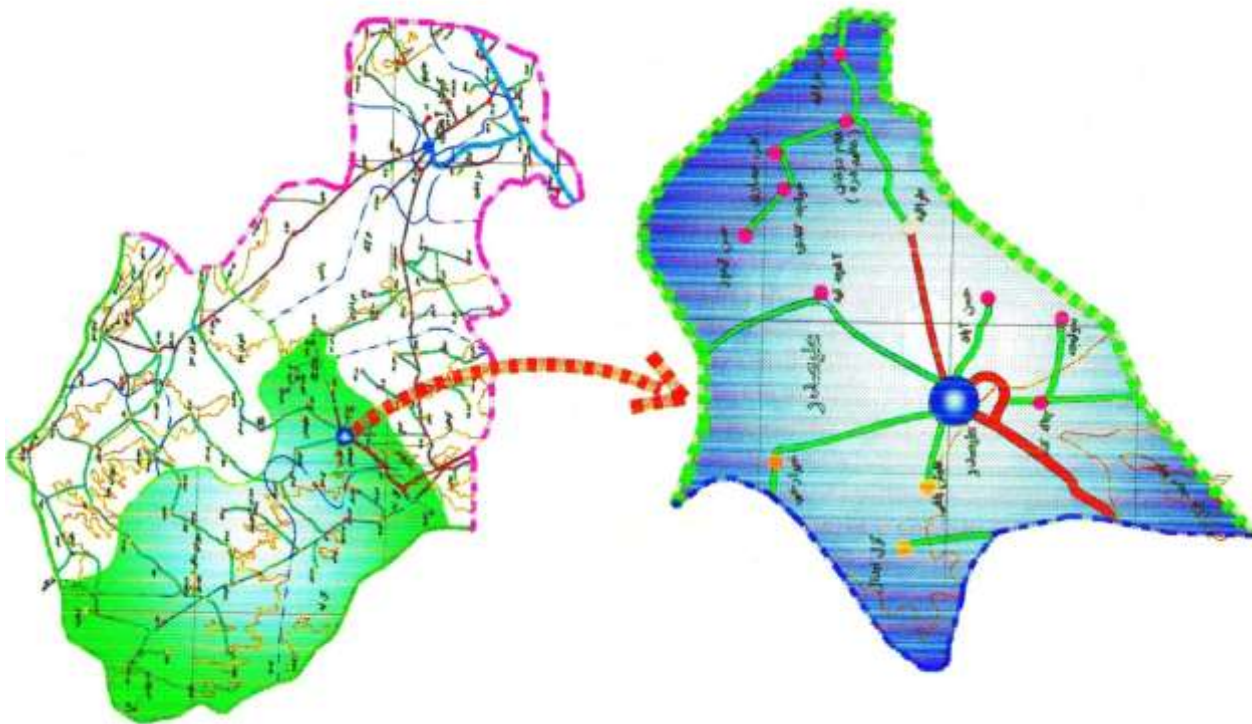
پیامدهای بالقوه مثبت زیست محیطی	پیامدهای بالقوه منفی زیست محیطی
نوسازی ساختمان‌ها و آثار و سایت‌های تاریخی موجود	تولید زباله، آلودگی آب‌ها از فاضلاب تصفیه نشده و . .
ایجاد انگیزه و اقدام برای برنامه‌ریزی و مدیریت محیط طبیعی	آلودگی هوا، آب، صدا و منظره
حفاظت مستمر و دائم محیط	از هم گسیختگی اکولوژیکی
بهبود پرداخت‌ها برای حفاظت از سایت‌های باستانی و تاریخی	بروز مشکلات کاربری زمین
توسعه زیرساخت‌ها	ایجاد تأسیسات فیزیکی و به زیر ساخت و ساز رفتن اراضی کشاورزی
افزایش آگاهی ساکنین نسبت به محیط طبیعی و فرهنگی	آلودگی و شلوغی ترافیک سواره و پیاده
کمک به حفاظت از منابع طبیعی	تمرکز ناکارآمد خدمات رفاهی
بهبودی محیط	صدمه به سایت‌های باستانی و تاریخی و نواحی دیدنی دیگر
	تخریب جنگل‌ها، تالاب‌ها، و سایر زیستگاه‌های منحصر به فرد و خاص
	وارد آمدن فشار بیش از حد به توان محیط‌زیست
	گسترش روستاهای شلوغ و کثیف
	شیوع بیماری‌های مسری

مأخذ: خانی و همکاران، ۱۳۸۸

موقعیت منطقه علیصدر:

روستای علیصدر یکی از روستاهای دهستان علیصدر از توابع بخش گل تپه شهرستان کبودرآهنگ استان همدان است و طول جغرافیایی ۴۸ درجه و ۱۹ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۵ درجه و ۱۸ دقیقه واقع شده است و ارتفاع روستا از سطح دریا ۱۹۸۰ متر می‌باشد (طرح هادی، ۱۳۸۷). موقعیت قرارگیری روستا به صورت دشتی بوده و اراضی آن دارای شیب جنوب غربی و غرب به شمال شرقی و شرق می‌باشد. این شیب در مجاورت کوه تند و متغیر ولی در باقی اراضی به طور متوسط ۱/۵ تا ۲ درصد می‌باشد. مهم‌ترین ارتفاعات اطراف روستا کوه ساری‌قیه به ارتفاع ۲۹۷۰ متر از سطح دریا در جنوب و کوه‌گیتو در ۱۳ کیلومتری شرق روستا به ارتفاع ۲۳۶۷ متر از سطح دریا می‌باشد. آب و هوای روستای علیصدر سرد و خشک است (طرح هادی، ۱۳۸۷).

روستایی علیصدر در فاصله ۷۵ کیلومتری شمال غربی شهر همدان واقع شده است، وجود غار منحصر به فرد علیصدر باعث شده است که شرکت سیاحتی علیصدر یک جاده آسفالتی از همدان به شهر گل تپه و از آنجا به علیصدر احداث نماید (طرح هادی، ۱۳۸۷).

مأخذ عکس: طرح هادی، ۱۳۸۷

غار علیصدر:

در ۹۳ کیلومتری شمال همدان و در ۷۰ کیلومتری شمال غرب همدان در روستایی به نام علیصد غار طبیعی و زیبایی وجود دارد که بدون شک یکی از مظاهر اعجاب انگیز طبیعت می باشد. این غار که در اعماق ارتفاعات جنوبی دهکده و دهانه ورودی آن کاملاً نزدیک ده متر می باشد، بدون اغراق یکی از زیباترین و بزرگترین غارهای آبی دنیاست و خصوصاً بعثت وجود آب های وسیع و دریاچه های متعدد و قابل قایقرانی در داخل آن کملاً بی نظیر و بطور قطع منحصر به فرد می باشد. غار از دو طبقه تشکیل شده و هر طبقه با سنگ های زیبای استلاگتیت و استلاگمیت تزئین یافته و زیبایی خیره کننده ای به این پدیده تحسین انگیز طبیعت داده است. قبلاً دهانه غار کاملاً تنگ بود و فقط حفره ای به ابعاد ۵۰ سانتیمتر این منبع بزرگ زیبایی ها را با محیط خارج مربوط می ساخت ولی با برداشتن هزاران تن سنگ و خاک، دهانه و مدخل غار کاملاً باز شده بنحوی که می توان قایق های بزرگ را به سهولت داخل غار برد (حاجیلو، ۱۳۷۴، ص ۱۹)

و با توجه به اینکه در کشور ما بنا به احترام خاصی که برای امام علی (ع) وجود دارد، در برخی نواحی پدیده های طبیعی خاص و جالبی مانند چشمه های با آبدهی بالا و خوش منظره به نام آن حضرت نام گذاری شده است پس قسمت اول آن نام مبارک امام علی و قسمت دوم آن به دلیل ذخیره آب فراوان و چشمه های خنک و زلالی که داشته سرد نام گرفته که این دو قسمت با هم علی سرد را تشکیل می دهد که با گذشت زمان به علیصدر تغییر نام داده است، غار در انتهای یال رشته کوهی به نام ساری قیه به طول تقریبی ۲۰ کیلومتر و ارتفاع ۲۶۰۰ متر زایش یافته است. آن بخش از کوه که غار را در بر می گیرد، به شکل یک کشتی وارونه است که ابتدای آن چشمه داخل روستا و انتهایش گردنه جاده ای است که از راه روستای علیصدر جدا می شود و به اطراف غار می رود (سلاحی، ۱۳۸۶).

و اینکه این غار اولین و بزرگترین غار آبی ایران است که به علت بعضی از خصوصیاتش با غارهای دیدنی و مهم دنیا رقابت می کند. این غار در کوهی کم ارتفاع و تپه‌ای واقع در روستای علیصدر قرار دارد که به کوه ساری‌قیه موسوم است. مختصات جغرافیائی غار علیصدر به طول ۴۸ درجه و ۳۸ دقیقه شرقی و عرض ۳۵ درجه و ۱۸ دقیقه شمالی می باشد. ارتفاع دهانه غار از سطح دریا ۲۰۲۱ متر است. از روستای علیصدر به سه طریق می‌توان وارد شهر همدان شد، یک، از راه کرمانشاه همدان که حدود ۷۵ کیلومتر است. دیگری، راه همدان تهران که ۱۰۰ کیلومتر فاصله دارد. سوم، جاده گل‌تپه بهار همدان که حدود ۲ کیلومتر است. شهرستان کبودرآهنگ هر چند از نظر تعدد جاذبه‌های گردشگری ضعیف می‌باشد لیکن عمده‌ترین جاذبه منطقه (غار علیصدر) خود به تنهایی توانسته است گردشگران با پایگاه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی متفاوتی را از نقاط دور و نزدیک جذب نماید از این رو برای حفظ و توسعه این امر نیاز به شناسایی و فعال نمودن سایر جاذبه‌های طبیعی و فرهنگی و تاریخی منطقه و همچنین ایجاد و احداث دیگر جاذبه‌های مصنوع و انسان ساخت نمود تا بتوان به تنوع گردشگران افزود. از دیگر عوامل موثر در متنوع ساختن گردشگران داشتن تاسیسات اقامتی و رفاهی متنوع است از آنجا که گردشگران دارای پایگاه‌های اقتصادی و اجتماعی گوناگونی بازدید داشته‌اند که معادل ۵/۲ درصد کل گردشگران بوده است گردشگری در منطقه نمونه منحصر به گردشگری داخلی نبوده و گردشگران خارجی از غار بازدید به عمل می‌آورند (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۱).

شرکت سیاحتی علیصدر:

شرکت سیاحتی علیصدر در سال ۱۳۷۰ تأسیس گردیده و هدف از آن توسعه و ایجاد بسترهای مناسب برای ارائه خدمات بهتر و بیشتر جهت جذب گردشگران داخلی و خارجی با همکاری سازمان ایرانگردی و جهانگردی، سازمان همیاری شهرداری‌های استان همدان و شهرداری همدان ایجاد شد. این شرکت در راستای اهداف فوق‌گام‌های موثری برداشته است. در سال ۱۳۸۰ الحاق مجتمع تفریحی - توریستی عباس آباد به شرکت سیاحتی علیصدر عاملی شد که توسعه در این شرکت شتاب بیشتری پیدا کرده و با نگرشی عمیق به امر گردشگری باعث تحولات مثبت فراوانی شود؛ و در راستای این اقدامات می‌توان به تأسیس شرکت خدمات مسافرتی و جهانگردی علیصدر مهر اشاره نمود که زیرمجموعه‌ی جدید شرکت سیاحتی علیصدر محسوب می‌شود، و می‌تواند به عنوان بازویی قوی در جهت نیل به اهداف اولیه گام بردارد و نیز با سرمایه گذاری در شرکت تله‌کابین گنج‌نامه، روند توسعه گردشگری استان را سرعت بخشید (سایت مجتمع علیصدر، ۱۳۹۲).

پیشینه تحقیق:

محقق	سال	یافته‌ها
فلیزچر و پیزام	۲۰۰۰	کمک‌های عمومی می‌تواند در افزایش بازدهی تولید نقش موثری داشته باشد. بخصوص کمک‌های که به صنعت گردشگری می‌شود می‌تواند یک منبع درآمد برای افراد ایجاد کند
ماسون و چنی	۲۰۰۰	اثرات مثبت گردشگری شامل ارائه یک درک مشترک نسبت به هم در منطقه، ایجاد شغل و ارتقاء منطقه برای گردشگری است. و اثرات منفی نیز شامل رانندگان مست، مشکلات قاچاقی و افزایش سر و صدا در منطقه مورد مطالعه
شارپلی	۲۰۰۲	به طور خاص، شناسایی هزینه‌های بالای توسعه اما بازده پایین، تقاضای کم، فقدان مهارت‌های ضروری و افزایش کارگزاران انبوه گردشگری به عنوان چالش‌های عمده‌ای در زمینه گردشگری روستایی است. در این نتیجه‌گیری، حمایت از دوره‌های دراز مدت پشتیبانی مالی و فنی، از ضروریات گردشگری در ایفای نقش، توسعه روستایی است.

- ۲۰۰۳ شارپلی تنوع اقتصاد محلی، ایجاد فرصت‌های برای فعالیت‌های چندگانه و بدین وسیله جلوگیری از رکود موقت، را از مزایای گردشگری می‌داند
- ۲۰۰۵ موبای و اوپن هایمر رسیدند به طور کلی گردشگری به میزان قابل توجهی به کاهش فقر روستایی در منطقه اوکوانگو انجامیده است. در این منطقه گردشگری به عنوان یک نتیجه، دارای حداقل تاثیر اقتصادی در توسعه روستایی است که عمدتاً به دلیل ارتباطات ضعیف با اقتصاد داخلی، به ویژه کشاورزی است.
- ۲۰۰۶ ارتاسیون و گاتریز که وجود ظرفیت جابجای در مرزها و یا حداکثر آستانه در مقصدهای گردشگری نمی‌تواند صدمه بزدند به سیستم‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، و یا زیست‌محیطی جامعه‌ای که این سیستم‌ها به آن تعلق دارد.
- ۲۰۰۷ کروت و هولاند توسعه گردشگری اثرات مثبتی بر شاخص‌های عینی کیفیت زندگی ساکنان محلی نظیر سلامتی، تفریح، خدمات و میزان فروش و کاهش سطح فقر داشته است
- ۲۰۰۸ ژیانو و اسمیت که صنعت گردشگری بر با فراهم کردن هزینه‌های تحصیلی تاثیر زیادی بر دانش افراد داشته است .
- ۲۰۰۹ پارک و استوکویسکی نواحی‌های گردشگری که دارای بالاترین نرخ رشد اقتصادی هستند، به طور متوسط بیشترین افزایش نرخ جرم و جنایت را تجربه کرده‌اند.
- ۲۰۱۰ دلی یر گردشگری و تفریح و سرگرمی یک نقش کوچک در تغییرات در نرخ فقر و تنوع فضایی بازی می‌کند
- ۲۰۱۰ ایوریو و کورسالی مردم و هم کارآفرینان گردشگری به جنبه اقتصادی گردشگری علاقه و آگاهی دارند و دولت بخصوص باید در مورد گردشگری روستایی به روستاییان کمک کند مانند ساختن مهمان‌خانه.
- ۲۰۱۱ هولزینیر رسیدند گردشگری به عنوان یک وابستگی محض به این صنعت نباید مطرح باشد و نباید تنها در صنایع گردشگری سرمایه گذاری انجام شود و به عنوان مثال باید سرمایه‌گذاری در سرمایه فیزیکی، مانند زیرساخت‌های حمل و نقل انجام‌شود که، مکمل سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری است انجام شود .
- ۲۰۱۱ سیو گردشگری نقش تعیین کننده‌ای در توسعه روستایی به عنوان یک ابزار، به منظور ارتقاء شیوه زندگی روستایی و تولید تغییر مثبت در توزیع درآمد در مناطق روستایی فقیر بازی می‌کند و باعث کاهش مهاجرت از روستا به شهرها می‌شود .
- ۲۰۱۲ بالازیتیس و همکاران رکود اقتصادی در سال ۲۰۰۸ بر بخش گردشگری روستایی لیتوان تاثیر منفی گذاشته است در واقع، کشش نسبتاً بالایی عرضه و تقاضا بر روی تقاضا گردشگری روستایی اثر گذاشته است، از این رو نیاز به توسعه بیشتر احساس می‌شود.
- ۲۰۱۲ پلاتیس و همکاران منطقه گردشگری مستقر در پارک مورد مطالعه به اقتصاد محلی مهم تبدیل شده است، با این حال تعداد کمی از روستاییان از ارزش اقتصادی پارک آگاه هستند، و هرگونه تلاش سازمان یافته برای ترویج گردشگری مبتنی بر طبیعت به عنوان یک استراتژی توسعه در این منطقه وجود ندارد.
- ۲۰۱۱ ویکتوریا سنا گوتسین و فونس و همکاران که گردشگری می‌تواند جایگزین خوبی برای فعالیت‌های کشاورزی بخصوص برای مناطق روستایی باشد و این صنعت سازگاری بهتری با محیط‌زیست دارد.
- ۲۰۱۲ دیرگی دایموترفسکی و همکاران بناهای تاریخی پتانسیل قابل توجهی برای جذب صنعت گردشگری دارند و متأسفانه مردم محلی با بخش‌های محلی دولت مشارکت ندارند که این عامل ضعف است
- ۲۰۱۲ هون تانگ و جونز کارایی و ترویج این نقش از طریق مختلفی مانند استفاده کردن از تولید کنندگان محلی، بالا بردن آگاهی از تنوع غذایی مناطق دور؛ تلاش برای افزایش ارتباط با بخش‌های دیگر در اقتصاد محلی روستا و تلاش برای ترویج کسب و کار روستایی در مقیاس کوچک محلی از جمله گردشگری انجام می‌شود..
- ۲۰۱۲ ژیانگ در بعضی از مواقع که احتمال صدمه زدن به محیط زیست و تهدیدهای زیست‌محیطی است می‌توان با محدود کردن تعداد گردشگران، توجه کردن به ظرفیت‌های گردشگری منطقه، تقویت زیرساخت‌های روستایی و احیای محیط‌زیست نوعی امنیت برای توسعه گردشگری روستایی فراهم کرد. او همچنین در

تحقیق خود به این نتیجه رسید که سرمایه‌گذاری می‌تواند برای توسعه گردشگری مفید باشد.

- ۱۳۸۲ مهدوی تاثیر گردشگری در نواحی روستایی که می‌تواند در نواحی روستایی به لحاظ اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی پرداخت که نتایج این تحقیق نماینگر رابطه مثبت گسترش گردشگری با افزایش اشتغال زنان و جوانان، جذب نیروی آزاد بخش کشاورزی و افزایش فرصت‌های شغلی در بخش ساختمان‌سازی است. مشارکت در گردشگری را جزو ضروری توسعه گردشگری پایدار به ویژه در زمینه گردشگری روستایی دانستند و همچنین به این نتیجه رسیده‌اند که گردشگری روستایی از نظر اقتصادی می‌تواند اثرات اقتصادی مهمی را برای نواحی روستایی در بر داشته باشد.
- ۱۳۸۳ جوان و سقایی جوان و سقایی
- ۱۳۸۵ رکن الدین افتخاری و مهدوی آستانه آسیب‌پذیری نقاط روستایی به علت گردشگری بودن بسیار بالاست و نیازمند بازنگری و ارائه سیاست‌های مناسب در جهت رفع محدودیت‌ها و استفاده از مزیت‌ها نسبی موجود می‌باشد.
- ۱۳۸۶ زنجانی و دانشورعنبران به توجه بیشتر به جنبه‌های اقتصادی توریسم روستایی و بازگشت درآمد آن به روستا در جهت ارتقای محیط روستا برای پذیرش بیشتر توریست ضروری می‌دانند.
- ۱۳۸۶ مهدوی و همکاران گردشگری در زمینه اقتصادی اثرات محدودی داشته و به جزء اشتغال‌زایی و درآمدزایی اندک موجب بالا رفتن قیمت‌ها و سوداگری زمین شده است.
- ۱۳۸۷ قنبری این امر غیر قابل انکار است که گردشگری نقش مهم و قابل توجهی در احیا و توسعه مناطق روستایی دارد. همچنین، گردشگری می‌تواند در زمینه حفظ و یا تجدید منابع طبیعی و محیط‌زیست روستاها آثار مثبت داشته باشد. از طرف دیگر، اگر این فعالیت بدون برنامه و مدیریت صحیح و اصولی در این مناطق پیگیری شود، می‌تواند به‌عنوان عامل آسیب‌رسان به مناطق روستایی و منابع آن باشد. با توجه به نیاز صنعت گردشگری برای ایجاد تنوع اقتصادی و اشتغال در مناطق روستایی، لازم است تا در تدوین ساختار مدیریت روستایی، توجه کافی و ویژه به فعالیت داشته باشیم.
- ۱۳۸۷ کروی ایران از جمله کشور مستعد گردشگری در سطح جهان ارزیابی می‌شود. فولکلور یا فرهنگ قومی یکی از چند محور مهم برنامه‌ریزی گردشگری در ایران به شمار می‌رود. ضروری است با توجه فرهنگ قومی به عنوان سرمایه فرهنگی، گردشگری در قالب یکی از مهم‌ترین منابع درآمدزایی مغفول مانده کشور مورد توجه قرار گیرد.
- ۱۳۸۸ عقیلی زاده فیروزجایی و همکاران ماهیت نگرش و گرایش ساکنان محدوده مورد مطالعه نسبت به گردشگری با یکدیگر تفاوت معنی‌داری دارند و میزان حمایت ساکنان تحت تأثیر سطح توسعه گردشگری می‌باشد. به طوری که با افزایش میزان اثرات منفی ناشی از توسعه گردشگری در مقایسه با منافع حاصله، به تدریج از میزان حمایت‌های میزبان کاسته خواهد شد. بر این اساس روستاهای ساحلی با درک قوی تر اثرات و پیامدهای منفی گردشگری حمایت کمتری را از توسعه گردشگری نسبت به روستاهای دور از ساحل داشته‌اند.
- ۱۳۸۸ بدری و همکاران مهمترین اثرات مثبت اقتصادی در نواحی روستایی مذکور را اشتغال‌زایی و افزایش درآمد ساکنان و نهاد‌هایی نظیر دهیاری‌ها بیان نمودند.
- ۱۳۸۸ غفاری و ترکی رونق صنعت گردشگری در افزایش میزان امکانات گردشگری مؤثر بوده‌است، بین افزایش شمار گردشگران، رونق گردشگری و افزایش فرصت‌های شغلی ارتباط، بین افزایش شمار گردشگران و ارتقای سطح درآمد رابطه معنی‌دار وجود دارد، بین افزایش شمار گردشگران، رونق گردشگری و وضعیت شاخص‌های فرهنگی رابطه معنی‌دار وجود دارد.
- ۱۳۸۸ خانی و همکاران فرضیه اصلی را که می‌گوید سطح مزایای شخصی مقیمان به ویژه مزیت‌های اقتصادی از گردشگری درک آنها راحت‌تر تحت تأثیر قرار می‌دهند تایید می‌نماید، این در حالی است که اثرات فرهنگی، اجتماعی و محیطی گردشگری باعث رضایت خاطر جوامع روستایی نمی‌باشد.

- ۱۳۸۸ میرزایی
بر اساس یافته‌های پژوهش، گردشگری روستایی زمینه‌اشغال فصلی در منطقه را به ویژه در بهار فراهم ساخته و شاغلان دیگر بخش‌های اقتصادی و به ویژه کشاورزی را به سوی خود جذب کرده است
- ۱۳۸۹ قادری و همکاران
وضعیت منطقه مورد مطالعه از نظر شرایط مقصد و فرصت‌های موجود در مبدا مورد مطالعه قرار گرفت و طی آن اثبات گردید، که بخش آسارا از جاذبه‌های بیشماری برای توسعه گردشگری برخوردار است ولی از عدم برنامه‌ریزی و در نتیجه ضعف امکاناتی در مراکز گردشگری موجود رنج می‌برد.
- ۱۳۸۹ قدمی و همکاران
گردشگری در مقصد مورد مطالعه در اقتصاد و معیشت جامعه محلی از اهمیت بالایی برخوردار است و به عنوان عامل پیشران مهمی بر ابعاد متفاوت کیفیت زندگی، همچون اشتغال و درآمد و کیفیت مسکن تأثیر مثبت و بر ابعاد بهداشتی و محیطی و کیفیت سلامت تأثیر منفی داشته است.
- ۱۳۸۹ حاجی نژاد و احمدی
فعالیت‌ها و اشتغال حاصل از این فعالیت در غیاب بخش‌های صنعت، خدمات و کشاورزی توانسته اثرات اقتصادی قابل توجهی را بر شهر بانه داشته باشد و افزایش درآمد و اشتغال و قیمت زمین در این شهر را در پی داشته است.
- ۱۳۸۹ نتایج پژوهش نوری و مهدوی نسب
آستانه آسیب‌پذیری دریاچه مورد مطالعه به خاطر گردشگری بودن بالاست و نیازمند بازنگری و ارائه سیاست‌های مناسب و استفاده از قابلیت‌ها و توانمندی‌های آن می‌باشد.
- ۱۳۸۹ نوابخش و رفیعی فر
بارونق گرفتن صنعت گردشگری در روستای زیارت، وضعیت اشتغال در این روستا بهبود پیدا کرده است
- ۱۳۸۹ ضیایی و تریان
سطح فعلی اثرات منفی اجتماعی ناشی از حضور و فعالیت دیدارکنندگان در سکونتگاههای روستایی پیرامون تالاب پریشان، در بیشتر موارد فراتر از سطح قابل قبول این اثرات است. این امر نشان دهنده ی ضرورت ایجاد تعادل بین تعداد و نوع فعالیت دیدارکنندگان تالاب برای حصول به طبیعت‌گردی پایدار در منطقه‌ی مورد مطالعه است.
- ۱۳۸۹ میرکتولی و مصدق
بررسی وضعیت گردشگری روستایی در دهستان استر آباد جنوبی شهرستان گرگان پرداخته اند نتایج نشان داد، گردشگری بر توسعه روستا نقش زیادی داشته است .
- ۱۳۹۰ ضربایی و اسلامی
توسعه گردشگری در شهرستان مشکین شهر آثار نامطلوبی را در محیط‌زیست به وجود آورده است.
- ۱۳۹۰ پریشانی
که به منظور بهبود وضعیت معیشتی روستاییان و توسعه روستا، با برنامه‌ریزی و اجرای سیاست‌های مناسب و متناسب با ساختارهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیطی روستا و با بهره‌گیری مناسب از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های موجود روستا برای توسعه گردشگری به عنوان فعالیت مکمل و تنوع بخشی فعالیت‌های معیشتی بهره برند
- ۱۳۹۰ رکن الدین افتخاری و همکاران
سطح آسیب‌پذیری اغلب روستاها، به دلیل توسعه گردشگری بسیار بالاست و توزیع و تخصیص مجدد منابع در سطح نواحی مورد مطالعه با توجه به محدود بودن فرصت او بالا بودن نقاط ضعف، امری الزامی است.
- ۱۳۹۰ عزمی و همکاران
حاکمی از تأثیر مثبت گردشگری بر محیط زیست روستا بوده است. همچنین مردم محلی باور داشتند که گردشگری روستایی موجب توجه بیشتر مسئولان به محیط‌زیست روستایشان شده است. پاسخگویان معتقد بودند که اثر تخریبی گردشگران برای محیط زیست روستایشان کمتر از خود مردم محلی بود است.
- ۱۳۹۰ مطیعی لنگرودی و نصرتی
بین جاذبه‌های طبیعی و یادمان‌های تاریخی، میزان پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی و امکانات توسعه گردشگری در بخش کرگانرود رابطه معناداری وجود دارد. اما بین دیگر جاذبه‌های فرهنگی و اجتماعی و امکانات توسعه گردشگری در بخش کرگانرود، رابطه معناداری وجود ندارد. به لحاظ اینکه بخش کرگانرود از توان جاذبه‌های فرهنگی و اجتماعی برخوردار است، مسؤولان و مدیران منطقه با بهروز کردن این توانها در توسعه گردشگری منطقه می‌توانند بسیار مؤثر باشند.

یعقوبی ۱۳۹۱ تقویت منطقه، رونق صنایع دستی محلی، افزایش کیفیت زندگی و حل معضل بیکاری مهم‌ترین پیامدهای مثبت؛ و تخریب پوشش گیاهی، افزایش قیمت زمین و مسکن، از بین رفتن فرهنگ سنتی و تضاد بین جامعه میزبان و میهمان مهم‌ترین پیامدهای منفی گردشگری روستای در منطقه مورد مطالعه به شمار می‌روند.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ میزان و درجه کنترل، میدانی و از لحاظ نحوه جمع‌آوری اطلاعات نیز از نوع تحقیقات توصیفی (غیرآزمایشی) می‌باشد. هدف از انجام تحقیق کاربردی، توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص است (سرمدی و همکاران، ۱۳۸۷). این تحقیق براساس شیوه‌ای گردآوری داده‌ها، تحقیق توصیفی (غیر آزمایشی) از نوع همبستگی است. در تحقیقات پیمایشی عمده‌ترین روش برای جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه می‌باشد. که در این پژوهش نیز ابزار تحقیق پرسشنامه است. ادبیات پیشینه تحقیق از طریق جستجوی اینترنتی و کتابخانه‌ای گردآوری می‌شود. برای بررسی اثرات اقتصادی از شاخص‌های نظیر درآمد، تقاضا، توسعه گردشگری و ... مورد استفاده قرار می‌گیرد. و برای اثرات اجتماعی از شاخص‌های نظیر بهبود کیفیت زندگی، افزایش امکانات تفریحی، اشتغال و ... استفاده می‌شود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

در این پژوهش جامعه آماری را افراد بین ۱۵ تا ۸۰ ساله روستای علیصدر تشکیل می‌دهند که شامل ۴۶۴ مرد و ۴۵۵ زن می‌باشد. با توجه به روش‌های مختلف نمونه‌گیری که در منابع موجود است از جمله فرمول کوکران و جدول مورگان و غیره... از بین این روش‌ها در این پژوهش از فرمول کوکران برای انتخاب حجم نمونه استفاده شد، که با توجه به اینکه جامعه آماری پژوهش شامل ۹۱۹ نفر بود، حجم نمونه به دست آمده با استفاده از فرمول کوکران ۲۷۱ نفر شد.

نتایج و یافته‌ها

جامعه آماری مورد مطالعه را ۷۳/۸ درصد زنان و ۲۶/۲ درصد مردان تشکیل داده‌اند. و همچنین ترکیب سنی افراد مورد مطالعه نشان می‌دهد که ۸/۹ درصد زیر ۲۰ سال، ۵۷/۶ درصد بین ۲۰ تا ۴۰ سال، ۲۱ درصد بین ۴۰-۶۰ سال و ۳۴ درصد بالای ۶۰ سال است، و همچنین میانگین سن افراد مورد مطالعه ۳۷ سال و با انحراف معیار ۱۵/۶ بوده است. و از نظر سطح تحصیلات ۱۷/۷ درصد نمونه‌های مورد مطالعه بی‌سواد، ۱۴/۸ درصد دارای تحصیلات ابتدایی، ۱۸/۱ راهنمایی، ۳۳/۹ درصد دیپلم و ۱۵/۵ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی و بالاتر بوده‌اند. ولی اکثر افراد مورد مطالعه دارای تحصیلات در سطح دیپلم بوده‌اند که این نشان دهنده بالا بودن سطح سواد در روستای مورد مطالعه است.

شغل پاسخگویان در چهار گروه شغلی طبقه‌بندی شده است که: ۲۹/۲ درصد افراد کشاورز، ۳۳/۶ آزاد، ۲/۲ دولتی و ۳۵/۱ سایر (خانداندار و محصل) هستند. نتایج تحقیق بیانگر این است که ۱۰۳ نفر معادل ۳۸ درصد از پاسخگویان سابقه اشتغال در مجتمع را داشته‌اند و ۱۶۸ نفر معادل ۶۲ درصد از پاسخگویان هیچ سابقه کاری در مجتمع نداشته‌اند، که نشان از مقطعی بودن اشتغال نیروی انسانی در مجتمع می‌باشد.

اولویت بندی گویه‌های اقتصاد و منافع، زیرساخت، اشتغال، کشاورزی، اشتغال، آموزش و بهداشت، سرمایه‌ی اجتماعی، مهاجرت برگشتی، فرهنگی - اجتماعی، رفاه اجتماعی و زیست محیطی:

با بررسی اثرات اقتصادی - اجتماعی مجتمع گردشگری علیصدر در روستای مورد مطالعه مشخص شد، که این مجتمع بر متغیرهای مانند، اقتصاد و منافع، زیرساخت، اشتغال، کشاورزی، اشتغال، آموزش و بهداشت، سرمایه‌ی اجتماعی، مهاجرت برگشتی، فرهنگ و اجتماع و رفاه اجتماعی تاثیر مثبت و بر محیط‌زیست اثر منفی داشته است. در ارتباط با اولویت‌بندی مؤلفه‌های تاثیرگذار اقتصادی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه‌های افزایش قیمت کالاهای مورد نیاز خانوار، درآمد عمومی روستا مانند دهیاری‌ها، قیمت زمین و املاک مسکونی در اثر توسعه گردشگری، تقاضا برای محصولات خانگی روستاییان و درآمد ساکنان روستا در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده‌ی اهمیت این مؤلفه‌ها از نگاه روستاییان مورد مطالعه در مقابل کمترین اولویت که مربوط به کاهش وابستگی امرارومعاش خانواده به کشاورزی قرار داشته.

جدول ۲- اولویت‌بندی گویه‌های اقتصادی ناشی از تاثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	عوامل اقتصادی
۱	۰/۲۱	۰/۴۶	۲/۱	۵	۱	قیمت کالاهای مورد نیاز خانوار در اثر توسعه گردشگری
۲	۰/۲۲	۰/۷۷	۳/۴۵	۵	۱	درآمد عمومی روستا مانند دهیاری‌ها
۲	۰/۲۲	۰/۴۷	۲/۱۳	۵	۱	قیمت زمین و املاک مسکونی در اثر توسعه گردشگری
۳	۰/۲۳	۰/۸۴	۳/۵۶	۵	۱	تقاضا برای محصولات خانگی روستاییان
۴	۰/۲۶	۰/۹۱	۳/۴۵	۵	۱	درآمد ساکنان روستا
۴	۰/۲۶	۰/۸۷	۳/۲۷	۴	۱	سرمایه گذاری و تسهیلات دولتی جهت توسعه در روستا
۴	۰/۲۶	۰/۸۵	۳/۲۴	۵	۱	بهره برداری یا استفاده بهینه از منابع بلااستفاده یا بالقوه روستایی مانند زمین
۵	۰/۲۷	۰/۰۸۹	۳/۲	۵	۱	منافع حاصل از رونق گرفتن صنایع دستی
۶	۰/۲۸	۰/۹۱	۳/۲۳	۵	۱	توسعه صنعت گردشگری روستا
۶	۰/۲۸	۰/۸۸	۳/۱۴	۵	۱	سرمایه گذاری بخش خصوصی
۷	۰/۲۹	۰/۹۵	۳/۲۴	۵	۱	فقر در روستا
۸	۰/۳	۰/۷۵	۲/۴۵	۵	۲	تغییر نوع مالکیت (از بومی به غیر بومی)
۸	۰/۳	۰/۷۳	۲/۳۸	۵	۱	تغییر نوع مالکیت (از فقیر به ثروتمند ان روستا
۹	۰/۳۱	۰/۹۹	۳/۱۳	۵	۱	پس انداز مردم
۱۰	۰/۳۲	۰/۸۹	۲/۷۳	۵	۱	تنوع تولیدات کشاورزی و غیر کشاورزی
۱۰	۰/۳۲	۰/۸۷	۲/۶۶	۵	۱	درآمد حاصل از فعالیت‌های کشاورزی و بازاریابی محصولات
۱۰	۰/۳۲	۰/۸۸	۲/۷	۵	۱	افزایش هزینه نیروی کار در اثر توسعه گردشگری
۱۱	۰/۳۳	۱/۰۴	۳/۰۶	۵	۱	ایجاد منابع جدید درآمدی برای روستاییان
۱۱	۰/۳۳	۰/۷۷	۲/۳۳	۵	۱	ایجاد شکاف بین فقیران و ثروتمندان روستا
۱۱	۰/۳۳	۰/۸	۲/۴۲	۵	۱	هزینه زندگی ساکنین خانواده روستا
۱۴	۰/۳۷	۰/۹۲	۲/۴۶	۵	۱	کاهش وابستگی امرارومعاش خانواده به کشاورزی

* به شدت افزایش یافته: ۵

مقیاس : * به شدت کاهش یافته: ۱

در ارتباط با اولویت‌بندی مؤلفه‌های تاثیرگذار زیرساختی ناشی از مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه‌های ایجاد و توسعه اقامتگاه‌های مسکونی، بهبود کیفیت حمل و نقل در روستا و ساخت ساز داخل روستا اعم از مسکونی و اداری در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه‌ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته‌اند که مجتمع در ایجاد این نوع زیرساخت‌ها اهتمام بیشتری در مقابل کمترین اولویت که مربوط به ایجاد و توسعه زیر ساخت های مانند پل، جاده و مسجد و ... و زیبا سازی بافت روستا مانند مساکن و معابر داشته است.

جدول ۳- اولویت‌بندی گویه‌های زیر ساخت ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	زیر ساخت ها
۱	۰/۱۵	۰/۵۸	۳/۷۲	۵	۱	ایجاد و توسعه اقامتگاه های مسکونی
۲	۰/۱۶	۰/۶۱	۳/۶۷	۵	۱	بهبود کیفیت حمل و نقل در روستا
۲	۰/۱۶	۰/۶۱	۳/۶۶	۵	۱	ساخت ساز داخل روستا اعم از مسکونی و اداری
۳	۰/۱۸	۰/۶۶	۳/۵۳	۵	۱	گسترش خدمات و امکانات مختلف برای روستاییان منجمله فروشگاه ها و اماکن عمومی
۴	۰/۱۹	۰/۷	۳/۶۱	۵	۱	زیر ساخت های ارتباطی مانند تلفن و اینترنت
۵	۰/۲	۰/۷۱	۳/۵۲	۵	۱	ایجاد تفرجگاه ها برای روستاییان و گردشگران
۶	۰/۲۱	۰/۷۷	۳/۵۲	۵	۱	زیبا سازی بافت روستا مانند مساکن و معابر
۷	۰/۲۲	۰/۷۸	۳/۵۳	۵	۱	ایجاد و توسعه زیر ساخت های مانند پل، جاده و مسجد و ...

مقیاس: * به شدت کاهش یافته: ۱ * به شدت افزایش یافته: ۵

در ارتباط با اولویت‌بندی مؤلفه‌های تاثیرگذار اشتغال ناشی از مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه‌های جذب نیروی کار از بخش کشاورزی به گردشگری، ایجاد شغل دوم در کنار بخش کشاورزی و فرصت‌های شغلی جدید برای مردم روستا در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه‌ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته‌اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه‌ها اثرگذاری بیشتری داشته است در مقابل کمترین اولویت که مربوط است به، اشتغال دائم برای روستاییان بخصوص برای جوانان.

جدول ۴- اولویت‌بندی گویه‌های اشتغال ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	اشتغال
۱	۰/۲۴	۰/۸۵	۳/۴۷	۵	۱	جذب نیروی کار از بخش کشاورزی به گردشگری
۲	۰/۲۶	۰/۸۴	۳/۲۱	۵	۱	ایجاد شغل دوم در کنار بخش کشاورزی
۳	۰/۳	۰/۹۴	۳/۰۶	۵	۱	فرصت های شغلی جدید برای مردم روستا
۳	۰/۳	۰/۸۸	۲/۹۲	۵	۱	احساس امنیت شغلی روستاییان
۴	۰/۳۲	۰/۷۳	۲/۲۳	۵	۱	فصلی شدن اشتغال در بخش گردشگری و کشاورزی
۵	۰/۳۴	۰/۷۴	۲/۱۶	۵	۱	ایجاد مشاغل کاذب و موقتی و کم درآمد
۶	۰/۳۵	۰/۷۹	۲/۲	۵	۱	اشتغال افرادی غیر بومی در مجتمع
۷	۰/۳۸	۱/۰۲	۲/۶۶	۵	۱	اشتغال دائم برای روستاییان بخصوص جوانان

مقیاس: * به شدت کاهش یافته: ۱ * به شدت افزایش یافته: ۵

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های تاثیرگذار کشاورزی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه تغییر الگوی کشت با توجه به تقاضای جدید در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثرگذاری بیشتری در مقابل کمترین اولویت که مربوط به تمایل جوانان به کار کشاورزی داشته است.

جدول ۵- اولویت بندی گویه های کشاورزی ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

کشاورزی	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات	رتبه
تغییر الگوی کشت با توجه به تقاضای جدید	۱	۵	۲/۸۳	۰/۵۸	۰/۲	۱
مکانیزه و ماشینی شدن کشاورزی به علت جذب کارگران در مجتمع	۱	۵	۲/۹۵	۰/۸۴	۰/۲۸	۲
ترخیص نیروی کار کشاورزی	۱	۵	۲/۹۲	۰/۸۵	۰/۲۹	۳
تغییر کاربری زمین های کشاورزی و تبدیل آن به کاربری های دیگر	۱	۵	۲/۴۹	۰/۸۲	۰/۳۲	۴
تمایل جوانان به کار کشاورزی	۱	۵	۲/۴۱	۰/۹۴	۰/۳۹	۵

* به شدت افزایش یافته: ۵

مقیاس: * به شدت کاهش یافته: ۱

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های تاثیرگذار زیست محیطی ناشی از مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های خسارت به کشاورزان و باغداران منطقه و وارد آمدن فشار به توان محیط زیست در بالاترین اولویت ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثر بیشتری داشته در مقابل کمترین اولویت که مربوط به کاهش منابع آب در منطقه.

جدول ۶- اولویت بندی گویه های زیست محیطی ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

زیست محیطی	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات	رتبه
خسارت به کشاورزان و باغداران منطقه	۱	۵	۲/۴۵	۰/۶۶	۰/۲۵	۱
تخریب جاذبه ها به علت وجود نداشتن مقررات حفاظتی	۱	۵	۲/۷۶	۰/۷۶	۰/۲۷	۲
وارد آمدن فشار به توان محیط زیست	۱	۵	۲/۷	۰/۷۷	۰/۲۸	۳
تغییر در کیفیت مناظر و چشم اندازهای طبیعی	۱	۵	۲/۴۱	۰/۷۲	۰/۲۹	۴
آلودگی صوت مانند سروصدا	۱	۵	۲/۳۶	۰/۷۴	۰/۳۱	۵
تخریب پوشش گیاهی و مزارع منطقه	۱	۵	۲/۵۱	۰/۸۱	۰/۳۲	۶
آلودگی آب و خاک ناشی از ریختن زباله	۱	۵	۲/۲۶	۰/۷۸	۰/۳۴	۷
کاهش منابع آب در منطقه	۱	۵	۲/۲	۰/۹۷	۰/۴۴	۸

* به شدت افزایش یافته: ۵

مقیاس: * به شدت کاهش یافته: ۱

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های آموزش و بهداشت مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های ایجاد و توسعه اطلاعات و ارتباطات و ارتقا سطح آموزش و سواد در روستا و گسترش خدمات بهداشتی در منطقه در بالاترین اولویت ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثر بیشتری داشته است، در مقابل کمترین اولویت که مربوط به شیوع و گسترش بیماری ها در اثر گردشگری.

جدول ۷- اولویت بندی گویه های آموزش و بهداشتی ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	آموزش و بهداشت
۱	۰/۱۵	۰/۵۷	۳/۷۱	۵	۱	توسعه اطلاعات و ارتباطات در ارتباط با گردشگران
۲	۰/۱۷	۰/۶۴	۳/۵۶	۵	۱	ارتقا سطح آموزش و سواد در روستا
۲	۰/۱۷	۰/۶۲	۳/۴۵	۵	۱	ترویج دانش بومی و تجربه روستاییان در میان گردشگران
۳	۰/۱۹	۰/۷۲	۳/۶۶	۵	۱	گسترش خدمات بهداشتی در منطقه
۴	۰/۲۱	۰/۷۶	۳/۵۷	۵	۱	ایجاد و توسعه مدارس به علت افزایش جمعیت
۴	۰/۲۱	۰/۷۶	۳/۵۳	۵	۱	آگاهی و دانش بومی روستاییان
۵	۰/۲۲	۰/۸۱	۳/۵۹	۵	۱	کیفیت و افزایش آموزش در بین جوانان
۶	۰/۲۴	۰/۸۶	۳/۵	۵	۱	توسعه مقاطع تحصیلی
۷	۰/۲۵	۰/۸۴	۳/۲۸	۵	۱	افزایش آگاهی مردم از حقوق خود در نتیجه ارتباط با گردشگران
۷	۰/۲۵	۰/۶۹	۲/۶۹	۵	۱	شیوع و گسترش بیماری ها در اثر گردشگری

مقیاس : * به شدت کاهش یافته: ۱ * به شدت افزایش یافته: ۵

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های سرمایه ای اجتماعی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های اعتماد بین گردشگران و مردم روستایی و ارتباط مردم با نهادهای غیردولتی و دولتی در بالاترین اولویت ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثرگذاری بیشتری داشته است، در مقابل کمترین اولویت که مربوط به همکاری و مشارکت اجتماعی و سیاسی روستاییان در کارهای جمعی و عام المنفعه.

جدول ۸- اولویت بندی گویه های سرمایه ای اجتماعی ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	سرمایه اجتماعی
۱	۰/۲۶	۰/۸۳	۳/۰۸	۵	۱	اعتماد بین گردشگران و مردم روستایی
۱	۰/۲۶	۰/۸۲	۳/۰۴	۵	۱	ارتباط مردم با نهادهای غیر دولتی و دولتی
۲	۰/۲۷	۰/۹۳	۳/۳۹	۵	۱	تعلق خاطر روستاییان به روستای خود
۲	۰/۲۷	۰/۸۵	۳/۰۷	۵	۱	همکاری اقتصادی یا مالی و سرمایه جمعی در بین مردم
۳	۰/۲۸	۰/۸۲	۲/۸۶	۵	۱	تعاون و همکاری بین مردم منطقه
۴	۰/۳۰	۰/۸۳	۲/۷	۵	۱	اعتماد بین روستاییان
۵	۰/۳۱	۰/۸۵	۲/۷۱	۵	۱	همکاری و مشارکت فیزیکی اعضا در طرح های عمرانی روستا
۶	۰/۳۲	۰/۹۱	۲/۸۳	۵	۱	همدلی و وحدت بین روستاییان و اقوام مختلف
۶	۰/۳۳	۰/۹	۲/۸۱	۵	۱	همکاری و مشارکت اجتماعی و سیاسی روستاییان در کارهای جمعی و عام المنفعه

مقیاس : * به شدت کاهش یافته: ۱ * به شدت افزایش یافته: ۵

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های مهاجرت و تغییر جمعیت مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های مهاجرت از روستاها دیگر به روستای مورد مطالعه و مهاجرت برگشتی روستاییان از شهرها به روستا در بالاترین

اولویت‌ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه‌ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته‌اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه‌ها اثر بیشتری داشته است، در مقابل کمترین اولویت که مربوط به افزایش جمعیت روستا و مشکلات ناشی از آن.

جدول ۹- اولویت بندی گویه‌های جمعیت ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بالا	پایین	جمعیت
۱	۰/۱۵	۰/۶	۳/۸۳	۵	۲	مهاجرت از روستاها دیگر به روستای شما
۲	۰/۲۲	۰/۷۶	۳/۳۷	۵	۱	مهاجرت برگشتی روستاییان از شهرها به روستا
۲	۰/۲۲	۰/۸۳	۳/۷	۵	۱	تمایل روستائیان به مهاجرت به شهر
۳	۰/۲۵	۰/۶۵	۲/۵۸	۵	۱	تغییر متوسط سن افراد جامعه و پیرشدن آنها
۴	۰/۲۹	۰/۶۸	۲/۳۲	۵	۱	افزایش جمعیت روستا و مشکلات ناشی از آن

مقیاس: * به شدت کاهش یافته: ۱ * به شدت افزایش یافته: ۵

در ارتباط با اولویت‌بندی مؤلفه‌های اجتماعی و فرهنگی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه‌های توسعه ازدواج برون گروهی جوانان با خارج روستا و افزایش عبور و مرور و مشکلات تردد در منطقه و سلب آسایش از روستاییان در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته‌اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه‌ها اثر بیشتری داشته است در مقابل کمترین اولویت که مربوط به امکان گذران اوقات فراغت جوانان روستا.

جدول ۱۰- اولویت بندی گویه‌های فرهنگی و اجتماعی ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بالا	پایین	فرهنگ و اجتماع
۱	۰/۲	۰/۷۳	۳/۵۳	۵	۱	توسعه ازدواج برون گروهی جوانان با خارج روستا
۲	۰/۲۹	۰/۷۱	۲/۴۱	۵	۱	افزایش عبور و مرور و مشکلات تردد در منطقه و سلب آسایش از روستاییان
۳	۰/۳	۰/۹۹	۳/۲۷	۵	۱	افزایش اختلاف در بین روستاییان و بین روستاییان و گردشگران
۴	۰/۳۲	۰/۷۵	۲/۳۳	۵	۱	ایجاد گروهها واقشار جدید در اثر گردشگری
۵	۰/۳۳	۰/۸۱	۲/۴۲	۵	۱	تغییر در نوع مراسمات سنتی در منطقه
۶	۰/۳۵	۰/۹	۲/۵۳	۵	۱	شهرگرایی یا گرایش به زندگی شهری
۷	۰/۳۶	۱	۲/۷۳	۵	۱	امکان گذران اوقات فراغت جوانان روستا

مقیاس: * به شدت کاهش یافته: ۱ * به شدت افزایش یافته: ۵

در ارتباط با اولویت‌بندی مؤلفه‌های رفاه اجتماعی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه تغییر کیفیت زندگی نسبت به قبل از ایجاد مجتمع در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته‌اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه‌ها اثر بیشتری داشته‌است در مقابل کمترین اولویت که مربوط به احساس رضایت روستاییان از زندگی خویش.

جدول ۱۱- اولویت بندی گویه های رفاه اجتماعی ناشی از تأثیرات مجتمع سیاحتی گردشگری علیصدر

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	بالا	پایین	رفاه اجتماعی
۱	۰/۲۴	۰/۸۷	۳/۵۳	۵	۱	تغییر کیفیت زندگی نسبت به قبل از ایجاد مجتمع امنیت در روستا
۲	۰/۲۹	۰/۹۵	۳/۱۹	۵	۱	خشنودی و شادی در بین روستاییان
۳	۰/۳	۰/۸۹	۲/۸۹	۵	۱	افزایش امید به آینده در بین ساکنان
۴	۰/۳۲	۰/۹۴	۲/۸۸	۵	۱	گسترش خدمات عمومی عام المنفعه توسط دولت و مردم
۵	۰/۳۳	۱/۰۱	۳/۰۶	۵	۱	احساس رضایت روستاییان از زندگی خویش
۶	۰/۳۵	۱/۱	۳/۱۲	۵	۱	

* به شدت افزایش یافته: ۵

مقیاس: * به شدت کاهش یافته: ۱

آزمون t تک نمونه‌ای^۱:

از آزمون t یک نمونه‌ای برای آزمون این فرضیه به کار گرفته می‌شود که آیا یک نمونه مورد نظریه جامعه‌ای با میانگین مشخص تعلق دارد یا خیر. در واقع میانگین یک نمونه را با میانگین جامعه مقایسه می‌کند. در واقع به دنبال پیدا کردن اختلاف و تفاوت بین میانگین نمونه و میانگین جامعه است.

با توجه به داده‌های جداول ۱۲ و ۱۳، در آزمون فرضیه اول مشخص شد، که گویه‌های اقتصادی با میانگین ۲/۸۸ و انحراف معیار ۰/۲۹ با مقداری معادل ۰/۰۰۱ در سطح ۹۹ درصد معنادار شد که نشان دهنده این است که مجتمع علیصدر در بهبود وضعیت اقتصادی مردم روستای علیصدر تأثیر مثبت داشته است.

جدول ۱۲- توزیع فراوانی گویه‌های اقتصادی

متغیر	تعداد کل	میانگین	انحراف معیار	خطا از میانگین
اقتصادی	۲۷۱	۲/۸۸	۰/۲۹	۰/۰۱

جدول ۱۳- آزمون تی تک نمونه‌ای (متغیر اقتصادی)

متغیر	تفاوت میانگین	معناداری	درجه آزادی	آزمون تی
اقتصادی	۲/۸۸	۰/۰۰۱	۲۷۰	۱۶۰

- فرضیه دوم: مجتمع علیصدر در بهبود وضعیت زیرساخت‌های روستای علیصدر تأثیر مثبتی داشته است.

one sample t test

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق که در جداول ۱۴ و ۱۵ آورده شده، نشان می‌دهد مجتمع سیاحتی علیصدر در بهبود زیرساخت‌های روستای مورد بررسی تاثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد.

جدول ۱۴- توزیع فراوانی گویه‌های زیر ساخت

متغیر	تعداد کل	میانگین	انحراف معیار	خطا از میانگین
زیر ساخت	۲۷۱	۳,۵۹	۰,۴۷	۰,۲۸

جدول ۱۵- تی تک نمونه ای (متغیر زیرساخت)

متغیر	تفاوت میانگین	معناداری	درجه آزادی	آزمون تی
زیر ساخت	۳/۵۹	۰/۰۰۱	۲۷۰	۱۲۵/۳

- فرضیه سوم: مجتمع علیصدر در بهبود وضعیت اشتغال مردم روستای علیصدر تاثیر مثبتی داشته است. نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه سوم تحقیق که در جداول ۱۶ و ۱۷ آورده شده، نشان می‌دهد مجتمع سیاحتی علیصدر در بهبود اشتغال افراد مورد بررسی تاثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد.

جدول ۱۶- توزیع فراوانی گویه های اشتغال

متغیر	تعداد کل	میانگین	انحراف معیار	خطا از میانگین
اشتغال	۲۷۱	۲/۷۴	۰/۳۷	۰/۲۲

جدول ۱۷- تی تک نمونه ای (متغیر اشتغال)

متغیر	تفاوت میانگین	معناداری	درجه آزادی	آزمون تی
اشتغال	۲/۷۴	۰/۰۰۱	۲۷۰	۱۱۹/۸

- فرضیه چهارم: مجتمع در توسعه کشاورزی روستای علیصدر تاثیر مثبت داشته است. نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه چهارم تحقیق که در جداول ۱۸ و ۱۹ آورده شده، نشان می‌دهد مجتمع سیاحتی علیصدر در توسعه کشاورزی روستای مورد مطالعه تاثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد.

جدول ۱۸- توزیع فراوانی گویه های کشاورزی

متغیر	تعداد کل	میانگین	انحراف معیار	خطا از میانگین
کشاورزی	۲۷۱	۲/۷۲	۰/۳۷	۰/۲۲

جدول ۱۹- تی تک نمونه ای (متغیر کشاورزی)

متغیر	تفاوت میانگین	معناداری	درجه آزادی	آزمون تی
کشاورزی	۲/۷۲	۰/۰۰۱	۲۷۰	۱۱۹/۵۸

- فرضیه پنجم: مجتمع علیصدر در بر روی محیط‌زیست روستای مورد مطالعه تاثیر منفی داشته است. نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه پنجم تحقیق که در جداول ۲۰ و ۲۱ آورده شده، نشان می‌دهد که مجتمع سیاحتی بر روی محیط‌زیست روستای مورد مطالعه تاثیر منفی داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد.

جدول ۲۰- توزیع فراوانی گویه‌های زیست‌محیطی

متغیر	تعداد کل	میانگین	انحراف معیار	خطا از میانگین
زیست محیطی	۲۷۱	۲/۴۶	۰/۳۴	۰/۲۱

جدول ۲۱- تی تک نمونه ای (متغیر زیست محیطی)

متغیر	تفاوت میانگین	معناداری	درجه آزادی	آزمون تی
زیست محیطی	۲/۴۶	۰/۰۰۱	۲۷۰	۱۱۶

آزمون خی دو:

خی دو دو متغیره از جمله آزمون‌های ناپارامتریک است که به مقایسه فراوانی مورد مشاهده با فراوانی مورد انتظار می‌پردازد. در این تحقیق از آزمون خی دو برای نشان دادن تاثیرات ناشی از نوع جنسیت بر متغیرهای موجود استفاده شد. تحلیل نتایج جدول ۲۲ نشان می‌دهد که بین نوع جنسیت و متغیرهای ناشی از مجتمع سیاحتی و گردشگری علیصدر رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول ۲۲- بررسی تاثیر جنسیت بر متغیرهای ناشی از مجتمع گردشگری علیصدر

متغیر	آماره آزمون خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
اقتصاد	۲۸/۷۳	۳۲	۰/۶۳
اشتغال	۹/۴۱	۱۶	۰/۸۹
کشاورزی	۱۷/۳۱	۱۲	۰/۱۳۸
آموزش	۲۲/۱۸	۲۱	۰/۳۸
مهاجرت	۲۲/۶۴	۱۲	۰/۳۱
رفاه	۲۳/۸۸	۲۱	۰/۲۹
سرمایه اجتماعی	۴۳/۱۴	۲۷	۰/۲۵

²Chi- square

نتیجه گیری و پیشنهادها

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های تاثیرگذار زیرساختی ناشی از مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های ایجاد و توسعه اقامتگاه های مسکونی، بهبود کیفیت حمل و نقل در روستا و ساخت ساز داخل روستا اعم از مسکونی و اداری در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع زیرساخت ها اهتمام بیشتری در مقابل کمترین اولویت که مربوط به ایجاد و توسعه زیر ساخت های مانند پل، جاده و مسجد و ... و زیبا سازی بافت روستا مانند مسکن و معابر داشته است. که نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق خانی و همکاران (۱۳۸۸)، ضیایی و ترابیان (۱۳۸۹) و غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) همسوی دارد.

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های تاثیرگذار اشتغال ناشی از مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های جذب نیروی کار از بخش کشاورزی به گردشگری، ایجاد شغل دوم در کنار بخش کشاورزی و فرصت های شغلی جدید برای مردم روستا در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثرگذاری بیشتری داشته است در مقابل کمترین اولویت که مربوط است به، اشتغال دائم برای روستاییان بخصوص برای جوانان. که با نتایج به دست آمده از پژوهش بدری و همکاران (۱۳۸۸)، رضایی و همکاران (۱۳۹۰) و بلیس و هوی (۱۹۸۰) همسوی دارد.

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های تاثیرگذار کشاورزی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه تغییر الگوی کشت با توجه به تقاضای جدید در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثرگذاری بیشتری در مقابل کمترین اولویت که مربوط به تمایل جوانان به کار کشاورزی داشته است. که با نتایج به دست آمده بدری و همکاران (۱۳۸۸) همسوی دارد.

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های تاثیرگذار زیست محیطی ناشی از مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های خسارت به کشاورزان و باغداران منطقه و وارد آمدن فشار به توان محیط زیست در بالاترین اولویت ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثر بیشتری داشته در مقابل کمترین اولویت که مربوط به کاهش منابع آب در منطقه. که با نتایج تحقیق خانی و همکاران (۱۳۸۸)، نوابخش، رفیعی فر (۱۳۸۸)، غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸)، ژیانگ (۲۰۱۲) و قدمی و همکاران (۱۳۸۹) و یعقوبی (۱۳۹۱) همسو بوده، ولی با نتایج تحقیق عزمی و همکاران (۱۳۹۰) و قنبری (۱۳۸۷) همسو نبوده است.

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های آموزش و بهداشت مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های ایجاد و توسعه اطلاعات و ارتباطات و ارتقا سطح آموزش و سواد در روستا و گسترش خدمات بهداشتی در منطقه در بالاترین اولویت ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثر بیشتری داشته است، در مقابل کمترین اولویت که مربوط به شیوع و گسترش بیماری ها در اثر گردشگری. که با نتایج تحقیقات افرادی مانند شهیدی و همکاران (۱۳۸۷) و ژیانو و اسمیت (۲۰۰۸) همسوی دارد.

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های سرمایه ی اجتماعی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های اعتماد بین گردشگران و مردم روستایی و ارتباط مردم با نهادهای غیردولتی و دولتی در بالاترین اولویت ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها

اثرگذاری بیشتری داشته است، در مقابل کمترین اولویت که مربوط به همکاری و مشارکت اجتماعی و سیاسی روستاییان در کارهای جمعی و عام المنفعه. که با نتایج بدری و همکاران (۱۳۸۸) و نوابخش و رفیعی فر (۱۳۸۸) همسوی دارد. در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های مهاجرت و تغییر جمعیت مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های مهاجرت از روستاها دیگر به روستای مورد مطالعه و مهاجرت برگشتی روستاییان از شهرها به روستا در بالاترین اولویت ها قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه ها از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثر بیشتری داشته است، در مقابل کمترین اولویت که مربوط به افزایش جمعیت روستا و مشکلات ناشی از آن. که با نتایج تحقیق افرادی مانند غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) و شهیدی و همکاران (۱۳۸۷)، سیو (۲۰۱۱) و قیاسی (۱۳۷۷) همسوی دارد.

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های اجتماعی و فرهنگی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه های توسعه ازدواج برون گروهی جوانان با خارج روستا و افزایش عبور و مرور و مشکلات تردد در منطقه و سلب آسایش از روستاییان در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثر بیشتری داشته است در مقابل کمترین اولویت که مربوط به امکان گذران اوقات فراغت جوانان روستا. که با نتایج تحقیق غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) و مهدوی و همکاران (۱۳۸۷) همسوی دارد.

در ارتباط با اولویت بندی مؤلفه های رفاه اجتماعی مجتمع علیصدر بر روستای مورد مطالعه، از دیدگاه روستاییان، مؤلفه تغییر کیفیت زندگی نسبت به قبل از ایجاد مجتمع در بالاترین اولویت قرار داشته که نشان دهنده اهمیت این مؤلفه از نگاه روستاییان و اینکه روستاییان اعتقاد داشته اند که مجتمع در ایجاد این نوع مؤلفه ها اثر بیشتری داشته است در مقابل کمترین اولویت که مربوط به احساس رضایت روستاییان از زندگی خویش. که با نتایج تحقیق غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸)، کروت و هولاند (۲۰۰۷) و قدمی و همکاران (۱۳۸۹) همسوی دارد.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول نشان داد، که گویه های اقتصادی با میانگین $2/88$ و انحراف معیار $0/29$ با مقداری معادل $0/01$ در سطح 99 درصد معنادار شده که نشان دهنده این است که مجتمع علیصدر در بهبود وضعیت اقتصادی مردم روستای علیصدر تاثیر مثبت داشته است. که با نتایج غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) که در تحقیق خود به این نتیجه رسیده بوده اند که میان افزایش شمار گردشگران، رونق گردشگری و بهبود شاخص های اجتماعی اقتصادی رابطه معنادار وجود دارد همسوی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی علیصدر در بهبود زیرساخت های روستای مورد بررسی تاثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری 99 درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می گردد. که با نتایج تحقیق غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) که در تحقیق خود به این نتیجه رسیده بوده اند افزایش شماره گردشگری در مناطق روستای مورد مطالعه با افزایش امکانات نسبت به گذشته رابطه معناداری وجود دارد همسوی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی علیصدر در بهبود اشتغال افراد مورد بررسی تاثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری 99 درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می گردد. که با نتایج میرزایی (۱۳۸۸) که در تحقیق خود به این نتیجه رسیده است که توسعه گردشگری باعث اشتغال می شود، همسو است.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی علیصدر در توسعه کشاورزی روستای مورد مطالعه تاثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد. که با نتایج رضوانی (۱۳۸۲) که گردشگری باعث موارد نظیر تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی و تغییر الگوی کشت می‌شود، است همسوی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی بر روی محیط‌زیست روستای مورد مطالعه تاثیر منفی داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد. که با نتایج قرخلو و همکاران (۱۳۸۸) که گردشگری باعث آلودگی‌های زیست محیطی نظیر تخریب اراضی زراعی و باغی، تخریب چشم‌انداز ساحل، انباشت زباله و افزایش ساخت‌وساز بی‌رویه در منطقه می‌شود همسوی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی در بهبود وضعیت آموزشی و بهداشتی روستای مورد مطالعه تأثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد. که با نتایج غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) که گردشگری سطح سواد را منطقه بالا برده است همسوی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی بر بهبود سرمایه اجتماعی در بین روستاییان از نگاه افراد مورد مطالعه تأثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد. که با توجه به نتایج نوابخش و رفیعی (۱۳۸۸) که در تحقیق خود به این نتیجه رسیده بودند که گردشگری در افزایش سرمایه اجتماعی نقش بسزایی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی در کاهش مهاجرت روستاییان از نگاه افراد مورد مطالعه تأثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد. که با نتایج مهدوی و همکاران (۱۳۸۷) که در تحقیقات خود به این نتیجه رسیده بودند که گردشگری روستایی باعث کاهش مهاجرت می‌شود همسوی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی در در توسعه امور فرهنگی و اجتماعی از نگاه افراد مورد مطالعه تأثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد. که با نتایج تحقیق غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) که بین افزایش گردشگران و رونق گردشگری و بهبود شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی رابطه معناداری وجود دارد، همسوی دارد.

نتایج حاصل از تحلیل آماری نظرات افراد مورد مطالعه در رابطه با فرضیه دوم تحقیق، نشان داد که مجتمع سیاحتی در بهبود رفاه اجتماعی روستاییان روستای مورد مطالعه تأثیر مثبت داشته است که سطح معنی داری ۹۹ درصد مؤید این مسئله است. بنابراین فرض صفر رد شده و فرض تحقیق تایید می‌گردد. که با نتایج غفاری و ترکی هرچگانی (۱۳۸۸) که به این نتیجه رسیده بودند که افزایش شماره گردشگری روستایی باعث افزایش رفاه اجتماعی می‌شود همسوی دارد.

نتایج تحقیق نشان داد که بیشتر افراد که شامل ۹۲ نفر و با رتبه‌ی میانگین معادل ۱۱۲/۶۷ از افراد مورد مطالعه می‌باشد، دارای سطح سواد دیپلم بوده‌اند. و همچنین نتایج آزمون کروسکال‌والیس نشان دهنده این است که بین سطوح تحصیلات افراد مورد مطالعه و متغیر اقتصادی رابطه معناداری وجود ندارد. در تحقیقات انجام شده این نوع رابطه سنجیده نشده است. نتایج تحقیق نشان داد که بین نوع جنسیت و متغیرهای ناشی از مجتمع سیاحتی و گردشگری علی‌صدر رابطه معناداری وجود ندارد. در تحقیقات انجام شده این نوع رابطه سنجیده نشده است.

پیشنهادات:

نتایج توصیفی تحقیق نشان می‌دهد که سطح تحصیلات در روستای مورد مطالعه بالا رفته است، بنابراین پیشنهاد می‌شود که مجتمع با بکارگیری این افراد تحصیل کرده و بومی در رتبه‌های بالای شغلی هم رضایت و خشنودی آنان را فراهم آورد و هم از تجربیات آنها در مدیریت مجتمع استفاده کند.

نتایج تحقیق نشان داد که قیمت کالاهای مورد نیاز خانوار در اثر توسعه گردشگری افزایش یافته است، که پیشنهاد می‌شود برای پایین آمدن قیمت‌ها، سازمان‌ها و اورگان‌های بخش خصوصی و دولتی و حتی خود مجتمع با ایجاد بازچه‌ها و فروشگاه‌ها متعدد به پایین آمدن قیمت کالاها کمک کنند.

نتایج حاصل از تحقیق بیانگر آن است که درآمد عمومی روستا مانند دهیاری، با وجود مجتمع گردشگری علی‌صدر بالا رفته است، بنابراین پیشنهاد می‌شود دهیاری با هماهنگی با سازمانهای دولتی ذی‌ربط و مشارکت خود مردم روستای مورد مطالعه، این درآمدهای بدست آمده را در ایجاد اشتغال و زیبا سازی روستا و به طور کلی در توسعه روستای مورد مطالعه به کار گیرد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که مجتمع آثار سوء بر محیط‌زیست روستا داشته است. که پیشنهاد می‌شود برای کاهش این آثار، مجتمع با تخصیص بودجه کافی، به فرهنگ‌سازی و حتی انجام برنامه‌های سطحی ولی تاثیرگذار مانند دادن برشورهای آموزشی در جهت حفاظت از محیط‌زیست تلاش کند.

نتایج تحقیق مبین آن است که این مجتمع در ارتقاء مسائل آموزشی تاثیر داشته است، و از این رو پیشنهاد می‌شود مجتمع با همکاری سازمان‌های آموزشی منطقه با ایجاد مراکز، در جهت ایجاد و توسعه مراکز آموزشی جدید نقشی فعال داشته باشد و اگر آموزش‌های غیررسمی در زمینه گردشگری و زبان‌های خارجی با توجه به ورود گردشگران خارجی وجود داشته باشد تأثیری دو چندان خواهد داشت.

نتایج تحقیق بیانگر آن است که مجتمع در ایجاد فضای اعتماد بین گردشگران و روستاییان نقش موثری ایفا نموده است که پیشنهاد می‌شود مجتمع با دادن آموزش‌های متناسب در جهت نشان دادن منافع حاصل گردشگری برای روستاییان تلاش نماید تا این سرمایه‌ی اجتماعی، ارتقا یابد.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که مجتمع در ایجاد تغییرالگوی کشت با توجه به تقاضای جدید ایجاد شده موثر بوده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود که مسئولان مجتمع و کشاورزان کارگروه‌ها و جلساتی تشکیل دهند، و با نیازسنجی‌هایی که انجام می‌دهند محصولاتی تولید کنند که هم سودآوری بالایی برای کشاورزان داشته باشد و هم نیازگردشگران تأمین شود.

نتایج تحقیق بیانگر این است که مجتمع نتوانسته آن طور که انتظار می‌رود، امکان گذران اوقات فراغت برای جوانان روستا را فراهم کند، بنابراین پیشنهاد می‌شود که مجتمع با ایجاد سالن‌ها و امکان ورزشی نقش خود را به عنوان یک عامل دارای نقش در روستا، در ایجاد شادی و طروات در بین روستاییان و بخصوص جوانان ایفا کند.

نتایج تحقیق بیانگر این است که بین نوع اشتغال و مهاجرت رابطه معناداری وجود دارد که بنابراین پیشنهاد می‌شود مجتمع با ایجاد اشتغال دائمی و مرتبط با صنعت گردشگری (مانند ایجاد کارگاه‌های صنایع دستی) برای روستاییان از مهاجرت روستاییان مورد مطالعه به شهر جلوگیری کند.

نتایج تحقیق بیانگر است که بین سطح تحصیلات و آموزش با مهاجرت رابطه معناداری وجود دارد، بنابراین پیشنهاد می‌شود برای ماندن افراد تحصیل کرده در روستا، با برنامه‌ریزی درست در جهت استفاده از ظرفیت‌های گردشگری در جهت ایجاد اشتغال و رفاه، بیشتر تلاش شود.

نتایج تحقیق مبین این موضوع است که بین آموزش و آشنایی با مجتمع گردشگری علی‌صدر رابطه معناداری وجود دارد، بنابراین پیشنهاد می‌شود مسولان ذی‌ربط، چه دولتی و چه مسئولان مجتمع، با فراهم آوردن امکان آموزش، چه رسمی و غیر رسمی برای روستاییان زمینه‌ی آشنایی بیشتر روستاییان را با مجتمع علی‌صدر فراهم کنند، که این می‌تواند ذهنیت مردم را نسبت به این مجتمع تغییر داده و همچنین روستاییان با منافع حاصل از این مجتمع آشنا می‌شوند که این خود باعث نوعی تعامل سازنده بین روستاییان و مجتمع می‌گردد.

منابع مورد استفاده

منابع فارسی:

- بدری، سید علی، مطیعی لنگرودی، سید حسن سلمانی و عقیلی زاده فیروزجایی، ناصر (۱۳۸۸) " اثرات اقتصادی گردشگری بر نواحی روستایی". مجله‌ی جغرافیا و توسعه‌ی ناحیه‌ای، شماره‌ی دوازدهم. ص ۱۴-۳۴.
- تقدیسی زنجان، سیمین و دانشورعنبران، فاطمه (۱۳۸۶) "توریسم روستایی، تصویری مجازی یا الگوی حقیقی در برنامه‌ریزی روستایی" مجله جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای، شماره‌ی هشتم. ص ۱۸۰-۱۹۲.
- تقی زاده، حسین، مهربانی یشر آبادی، حسین و دانشور، زهرا (۱۳۹۰) "اثرات گردشگری بر توسعه اقتصادی (مطالعه موردی دهستان ده‌لو کرمان)". اولین همایش بین‌المللی مدیریت گردشگری و توسعه پایدار. دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- توکلی، مرتضی، کیانی، اکبر و هدایتی، صلاح (۱۳۸۹). "تاثیر مناطق نمونه گردشگری در محرومیت زدایی از دیدگاه اجتماعات محلی (مطالعه موردی: منطقه اورامان تخت کردستان)". مجله مطالعات و پژوهشهای شهری و منطقه‌ای، سال دوم، شماره ششم، ص ۹۴-۷۳.
- پاپلی یزدی، محمد حسین و سقایی، مهدی (۱۳۸۵) " گردشگری (مفایم و ماهیت)". سازمان مطالعه و تدوین کتب و علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، چاپ ۵، تهران. ۲۷۵ص
- پورجعفر، محمد رضا، محمودی نژاد، هادی و ایلکا، شاهین (۱۳۹۱) "فراتحلیلی از ارزیابی رویکرد های توسعه گردشگری روستایی با تاکید بر تحلیل عوامل رهبردی (SWOT)". فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره چهاردهم، شماره دو، ص ۷۹-۶۱.
- رکن‌الدین افتخاری، عبدالرضا و قادری، اسماعیل (۱۳۸۱) "نقش گردشگری روستائی در توسعه روستائی.(نقد و تحلیل، چارچوب های نظریه ای)". فصلنامه محرم. دوره ی ۲، شماره ۲، ص ۴۱-۲۳.

- رکن الدین افتخاری، عبدالرضا و مهدوی، داوود (۱۳۸۵) " راهکارهای توسعه گردشگری روستائی با استفاده از مدل SWOT : دهستان لواسان کوچک " .فصلنامه مدرس علوم انسانی، دوره ۱۰، شماره ۲، ص ۳۰-۱.
- رکن الدین افتخاری، عبدالرضا، مهدوی، داوود و پورطاهری، مهدی (۱۳۸۹) " فرآیند بوم سازی شاخص های توسعه پایدار گردشگری روستائی در ایران " . پژوهش های روستائی، شماره ۴، ص ۴۱-۱.
- رضوانی، محمد رضا و صفایی، جواد (۱۳۸۴) " گردشگری خان ههای دوم و اثرات آن بر نواحی روستائی: فرصت یا تهدید (مورد :نواحی روستائی شمال تهران) " . پژوهش های جغرافیایی، شماره ۵۴، ص ۱۲۱-۱۰۹.
- رکن الدین افتخاری، عبدالله رضا، مهدوی، داوود و اکبری سامانی، ناهید (۱۳۹۰) " ارائه ی الگوی برنامه ریزی راهبردی توسعه ی گردشگری پایدار روستائی (مطالعه ی موردی :دهستان لواسان کوچک) " . پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره ی ۴۵، شماره ی ۱، ص ۱۴۶-۱۲۳.
- رضایی، روح اله، حسینی، سید محمود، رنجبران، پریسا و صفا، لیلا (۱۳۹۰) " ارزیابی اثرات منفی توسعه گردشگری در روستائی ایبانه استان اصفهان با استفاده از مدل تحلیلی عاملی " . فصلنامه فضای گردشگری، سال اول، شماره ۱، ص ۴۰-۲۷.
- رکن الدین افتخاری، عبدالرضا و مهدوی، داوود (۱۳۸۵) " راهکارهای توسعه گردشگری روستائی با استفاده از مدل سوات : دهستان لواسان کوچک " . فصلنامه مدرس علوم انسانی، دوره یک، شماره، صص ۳۰-۱.
- رهنمایی، محمد تقی، رحمت الله فرهودی، آندریاس دیتمان و مصطفی، قدمی (۱۳۷۸) " بررسی ظرفیت تحمل حوزه مقصد گردشگری با تاکید بر جامعه میزبان (نمونه موردی :کلاردشت) " . پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۶۶ ماهنامه آموزشی ترویجی دهیاری، شماره ۳۰، ص ۴۳.
- رحمانی، محمود (۱۳۸۸) " آمایش سرزمین و توسعه پایدار روستائی با رویکرد گردشگری " . فصلنامه جمعیت، شماره ۶۲-۶۱، ص ۸۹-۸۱.
- رنج پور، رضا، کریمی تکانلو، زهرا و نجفی نسب، میر حجت (۱۳۹۰) " بررسی فرضیه توریسم منجر به رشد در ایران در طی دوره ای ۱۳۷۴-۱۳۸۸ " . فصلنامه تحقیقات اقتصادی راه اندیشه، ص ۱۳۴-۱۱۵.
- رستمی، فرحناز و زارعی، کبری (۱۳۹۰) " گردشگری حلقه گمشده توسعه روستائی، همایش ملی صنایع فرهنگی و نقش آن در توسعه پایدار " . دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه.
- سقای، مهدی (۱۳۸۳) " بررسی صنعت توریسم در شهرستان بندرگز " پایان نامه کارشناسی گروه جغرافیا، دانشگاه اصفهان.
- سلگی، محمد (۱۳۷۲) " آموزش و پرورش، فرهنگ توسعه، فصلنامه وقف " میراث جاویدان، شماره ۳۹۳، ص ۲۵-۱۲.
- سجادیان، ناهید و سجادیان، مهیار (۱۳۸۸) " بهره گیری از GIS در ادامه حیات روستا و تحقق توسعه پایدار روستائی " . فصلنامه مسکن و محیط روستا، ص ۶۲-۸۳.
- سنایی، مهدی (۱۳۸۶) " عملکرد و نقش گردشگری در توسعه پایدار نواحی روستائی (مورد :دهستان مرکزی کلاردشت) " . پایان نامه دکتری دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران.
- شمس، مجید و امینی، نصیره (۱۳۸۸) " ارزیابی شاخص فرهنگ ایرانی و تاثیر آن در توسعه گردشگری " . فصلنامه علمی پژوهشی جغرافیای انسانی، سال اول، شماره چهارم، ص ۹۳-۸۲.

- شکور، علی، باسط قریشی، محمد، لشکری، مریم و جعفری، مهتاب (۱۳۹۰) "ارزیابی و سنجش چگونگی پایداری گردشگری در بهشت گمشده بوان ممسنی با استفاده از مدل رد پای اکولوژیک". فصلنامه علمی پژوهشی نگرش های نو در جغرافیای انسانی، سال سوم، شماره سوم، ص ۶۷-۵۷.
- شریف زاده، ابوالقاسم و مردادی نژاد، همایون (۱۳۸۱) "توسعه پایدار و توریسم روستایی". ماهنامه جهاد، سال ۲۲، شماره ۲۵-۲۵۱، ص ۶۲-۵۲.
- شهیدی، محمد شریف، اردستانی، زهرا السادات و گودرزی سروش، محمد مهدی (۱۳۸۷) "بررسی تأثیرات توریسم در برنامه ریزی نواحی روستایی". پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۶۷، ص ۱۱۳-۹۹.
- شمس الدینی، علی (۱۳۸۹) "گردشگری روستایی راهکاری سازنده برای توسعه روستایی (نمونه موردی: روستای فهلیان)". فصلنامه مسکن و محیط روستا، شماره ۱۳۱، ص ۱۰۷-۹۵.
- شفرده، آ (۱۳۷۹) "توسعه پایدار روستایی". ترجمه محمود حسینی، تهران: دانشگاه تهران، ۲۸۲ص.
- شهبازی، اسماعیل (۱۳۸۱) "توسعه و ترویج روستایی". تهران: انتشارات چاپ، دانشگاه تهران، ۶۲۵ص.
- صنایع گلدوز، ساناز (۱۳۸۷) "ارزیابی اثرات اجتماعی". نشریه علمی محیط و توسعه، سال اول، شماره دوم، ص ۴۲-۳۵.
- صدر موسوی، جواد (۱۳۸۶) "ارزیابی وضعیت تسهیلات گردشگری استان آذربایجان شرقی از دیدگاه گردشگران". پژوهشهای جغرافیایی، شماره ۶۱، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۰ص.
- غفاری، سیدرامین و ترکی هرچگانی، معصومه (۱۳۸۸) "نقش گردشگری در توسعه اجتماعی - اقتصادی مناطق روستایی استان چهارمحال و بختیاری: مطالعه موردی بخش سامان". فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۲، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۸، ص ۱۱۳-۱۲۶.
- فاضل نیا، غریب، کیانی، اکبر، رمضان زاده لسبویی، مهدی و افشار عمرانی، الهام (۱۳۹۰) "تحلیل اثرات خانه های دوم بر ساختار روستاهای توریستی از نظر جامعه میزبان (مطالعه موردی روستای برسه، شهرستان تنکابن)". چشم انداز جغرافیایی (مطالعات انسانی)، سال ششم، شماره ۱۵، ص ۱۱۹-۱۰۲.
- فروشانی، رضایی مقدم (۱۳۸۸) "گردشگری روستایی و کاهش فقر". نخستین همایش ملی توسعه پایدار روستایی، ..
- فرج زاده اصل، منوچهر و کریم پناه، رفیق (۱۳۸۶) "تحلیل پهنه های توسعه اکو توریسم در استان کردستان با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی". پژوهش های جغرافیای طبیعی، شماره ۶۵، ص ۵۰-۳۳.
- فائق، سحر و امیر، رامین (۱۳۹۰) "ضرورت توجه به ابعاد اجتماعی - فرهنگی اکو توریسم از منظر امنیت زیست محیطی و نقش آن در توسعه پایدار". همایش ملی صنایع فرهنگی و نقش آن در توسعه پایدار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه.
- فرزین، محمد رضا (۱۳۸۳) "اقتصاد گردشگری، تهران". انتشارات چاپ و نشر بازرگانی، چاپ اول، ۱۸۵ص
- قادری، اسماعیل (۱۳۸۲) "نقش گردشگری در توسعه روستایی ایران". رساله دکتری، تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
- قیاسی، خلیل (۱۳۷۷) "توریسم و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان چهارمحال و بختیاری" پایان نامه کارشناسی ارشد جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان.
- یعقوبی، جعفر (۱۳۹۱) "نظر سنجی در باره برخی پیامد های گردشگری روستایی در مناطق روستایی بخش سلطانیه استان زنجان". فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۵، شماره ۲، ص ۱۵۳-۱۳۹.

یگانگی ، کامران و باش افشار ، سحر(۱۳۹۰) “ ارائه مدل مفهومی از گردشگری مذهبی “. اولین همایش بین المللی مدیریت گردشگری و توسعه پایدار .

- Belisle, F. J and Hoy, D. R.(1980) “The perceived impact of tourism by residents case study in Santa Marta“. *Annals of tourism research*; Vol. 7,(1): 124-132.
- McIntosh, W. and R. Goeldner.(1986) “ Tourism: Principles, Practices, Philosophies“ 5th end“. New York: John Wiley & Sons. Gregory, Sho, “Sustainable Development”, Review, 1992, pp6.
- Grefe,X.(1993)“ Rural Tourism a Lever for Economic and Social development“ Clevedon Channel View Publication 1993, p23.
- Henning, Steven A.(1996) “Developing a Rural Tourism Marketing Strategy Based on Visitor Profiles“ *Louisiana Agriculture*, Vol. 39, No. 1: 8-9.
- Wagner ,J.(1997) “Estimating The Economic impacts of Tourism“. *Annals of Tourism Research*, Vol. 24, No. 3: 592-608.
- Fleischer,A. and Pizam, A.(1997) “Rural tourism in Israel“ *Tourism Management*, Vol. 18, No. 6: 367-372.
- Slee, B.(1997) “the economic impact of alternative types of rural tourism“ *journal of agricultural economics*. vol.48: 180-181
- Slee,B.(1997) “The economic impact of alternative types of rural tourism“*Journal of Agricultural Economics*, 10(6). pp321.
- Opperman, M.(1998) “Rural Tourism in Southern Germany“. *Annals of Tourism Research*, Vol. 23, No. 1. p825.
- Perales,R.(2002) “rural tourism in spain“ *Annals of tourism research*, vol.29, no.4: 1101-1110.
- Mason, P.(2003) “Tourism Impacts“ *Planning and Management Butterworth Heinman*
- MacDonald ,R and Jolliffe ,L.(2003) “CULTURAL RURAL TOURISM Evidence from Canada“*Annals of Tourism Research*, Vol. 30, No. 2: 307-322.
- Holland j.Burian M., dixey L.(2003) “Tourism in Poor rural areas“*diversifying The Product and Expanding The Benefits in Rural*.
- Dennis M. Brown (2003), *Rural Tourism: An Annotated Bibliography*, U.S. Dept. of Agriculture, Washington DC:pp124.
- Choi, S.H. (2003) “Measurement of Sustainable Development progress for Managing Community Tourism“. *Dissertation for PHD) Texas A&M University*
- Nyaupane,G.P. and B. Thapa. (2004) “Evaluation of Ecotourism: A Comparative Assessment in the Annapurna Conservation Area Project“. *Nepal, Journal of Ecotourism* 3.
- Lane, M& Marsat, J. (2004) “promoting integrated rural tourism: comparative perspectives on institutional networking in France and Ireland“*Tourism geographies*. p9(4).
- King, H.(2004) “The southern sound: Tourism for the preservation and development of traditional arts“. *Asia pacific Journal of tourism research*, Vol. 9, No. 4: 337-382.